

Sygn. akt VIII U 821/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 grudnia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Jolanta Węs

Protokolant – starszy sekretarz sąd. Alicja Machnio

po rozpoznaniu w dniu 1 grudnia 2015 roku w Lublinie

sprawy K. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania K. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 7 maja 2015 roku znak (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala K. S. prawo do emerytury od(...) roku.

Sygn. akt VIII U 821/15

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. decyzją z dnia 7 maja 2015 roku odmówił K. S. przyznania prawa do emerytury na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2013 roku, poz. 1440 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku Nr 8, poz. 43 ze zm.). W uzasadnieniu wskazano, że wnioskodawca nie udokumentował wymaganego, co najmniej 15-letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Organ rentowy nie zaliczył do pracy w warunkach szczególnych okresu od 1 czerwca 1973 roku do 25 października 1974 roku i od 19 października 1976 roku do 31 grudnia 1998 roku w (...) Zakładach (...) we W., ponieważ prace wymienione w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze z dnia 31 stycznia 2000 roku są niezgodne z pracami wymienionymi we wskazanym wykazie, dziale i pozycji rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku oraz wymienione stanowiska nie są zgodne ze stanowiskami wymienionymi w powołanych przepisach resortowych, tj. zarządzeniu Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego Nr 7 z dnia 7 lipca 1987 roku (decyzja k. 47 a.e.).

Odwołanie od tej decyzji złożył K. S.. Z jego treści wynika, iż domaga się jej zmiany i przyznania prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym. W uzasadnieniu wskazał, że w okresie od 1 czerwca 1973 roku do 25 października 1974 roku i od 19 października 1976 roku do 31 grudnia 1998 roku pracował w warunkach szczególnych w (...) Zakładach (...) we W. (odwołanie k. 3 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, w całości podtrzymując argumentację zaprezentowaną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji (k. 5-6 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

K. S., urodzony w dniu (...), w dniu 26 marca 2015 roku wystąpił z wnioskiem o emeryturę w obniżonym wieku emerytalnym (k. 1-3 a.e.). Na podstawie złożonych dokumentów organ rentowy ustalił na dzień 1 stycznia 1999 roku łączny okres ubezpieczenia w wymiarze 25 lat, 6 miesięcy i 22 dni, w tym żadnego okresu pracy w warunkach szczególnych (k. 46 a.e.).

Do wniosku o emeryturę K. S. dołączył, między innymi, świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze z dnia 31 stycznia 2000 roku, z którego wynika, że w okresie od 1 czerwca 1973 roku do 31 stycznia 2000 roku był zatrudniony w(...) Zakładach (...) we W., w tym w okresie od 1 czerwca 1973 roku do 25 października 1974 roku i od 19 października 1976 roku do 31 stycznia 2000 roku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace na stanowiskach: garbarza o/garbunkowego, garbarza o/mokrego, konserwatora skór surowych, robotnika magazynowego w Mag. Surowca, brakarza półfabryk. o/I wymienionych w wykazie A dziale VII poz. 11 pkt 1 i 2 oraz poz. 10 pkt 1,3, stanowiącym załącznik numer 1 do zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego numer 7 z dnia 7 lipca 1987 roku w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego (k. 12 a.e.).

Powyższe świadectwo zostało zakwestionowane przez organ rentowy, który zarzucił, iż prace wymienione w świadectwie są niezgodne z pracami wymienionymi we wskazanym wykazie, dziale i pozycji rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku oraz wymienione stanowiska nie są zgodne ze stanowiskami wymienionymi w powołanych przepisach resortowych, tj. zarządzeniu Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego Nr 7 z dnia 7 lipca 1987 roku (decyzja k. 47 a.e.).

Sąd ustalił, że K. S. został zatrudniony w (...) Zakładach (...) we W. – O. (potem (...) Zakłady (...) we W.) z dniem 1 czerwca 1973 roku początkowo na 7-dniowy okres próbny, a następnie na czas nieokreślony i powierzono mu obowiązki wyżymania magazynowego w Oddziale Garbowania (umowa o pracę w aktach osobowych - k. 27 a.s.). Od 29 czerwca 1974 roku wnioskodawcy powierzono prace polegające na załadowywaniu, wyładowywaniu skór z bębnow oraz układanie na kozły (angaż z 15 czerwca 1974 roku w aktach osobowych - k. 27 a.s.).

W okresie od 26 października 1974 roku do 5 października 1976 roku wnioskodawca odbywał zasadniczą służbę wojskową.

Po odbyciu służby wojskowej od dnia 19 października 1976 roku wnioskodawca został zatrudniony na stanowisku garbarza oddziału mokrego (umowa o pracę z dnia 19 października 1976 roku w aktach osobowych - k. 27 a.s.). Z dniem 1 lutego 1991 roku wnioskodawca został przeniesiony na stanowisko brakarza półfabrykatu (angaż z 12 lutego 1991 roku w aktach osobowych - k. 27 a.s.).

Od dnia 1 grudnia 1992 roku wnioskodawca został zatrudniony na stanowisku konserwatora skór surowych w Magazynie (...) (angaż z 1 grudnia 1992 roku w aktach osobowych - k. 27 a.s.).

Następnie z dniem 1 stycznia 1996 roku powierzono mu obowiązki garbarza oddziału chemicznego (angaż z 1 stycznia 1996 roku w aktach osobowych - k. 27 a.s.). Obowiązki na tym stanowisku wykonywał do dnia 31 stycznia 2000 roku.

W (...) Zakładach (...) we W. były wydzielone organizacyjnie wydziały, na których odbywał się proces technologiczny związany z garbowaniem skór.

Wnioskodawca jako garbarz na wydziale mokrym zajmował się obróbką maszynową oraz układaniem i sortowaniem skór. Obróbka polegała na odmięśnianiu skór w maszynach. Do obowiązków skarżącego należała obsługa odmięśniarki tj. maszyny, która oddziela skórę od mięśni i innych pozostałości oraz maszyny do usuwania cebulek włosowych i maszyny do wyżymania skór tzw. wyżymarki. Wnioskodawca zajmował się załadowywaniem mokrych skór do bębnow oraz wyładowywaniem skór i układaniem na kozły. Na oddziale mokrym odbywało się garbowanie tzw. mokre, następnie skóry przechodziły na oddział chemiczny, gdzie były sortowane, wyżymane w bębnach i barwione.

Na wydziale chemicznym wnioskodawca pracował przy obsłudze bębnow garbujących. Skóry były wkładane mechanicznie do bębnow z chemikaliami. Po procesie chemicznym były wyrzucane z bębnow na posadzkę i wnioskodawca musiał ręcznie ułożyć te skóry na kozły. Szczególne warunki pracy polegały na narażeniu na kontakt z różnymi żrącymi substancjami chemicznymi, między innymi, z kwasem mrówkowym.

Wskazane wyżej czynności pracownicze wnioskodawca wykonywał codziennie. Otrzymywał dodatek szkodliwy i posiłki regeneracyjne oraz odzież roboczą, buty gumowe i rękawice gumowe.

Jako brakarz wnioskodawca pracował na oddziale mokrym i zajmował się sortowaniem na klasy mokrych skór wyrzucanych z bębna po garbunku. Każdą skórę musiał wziąć do ręki, obejrzeć i posortować. Żadnej pracy biurowej nie wykonywał.

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o dowody z dokumentów znajdujących się w aktach ZUS, aktach osobowych wnioskodawcy oraz zeznania wnioskodawcy K. S. (k. 22v, 35 a.s.) i świadków W. K. (k. 34v a.s.) i A. L. (k. 34v-35 a.s.).

Przesłuchani w sprawie świadkowie byli zatrudnieni wraz z wnioskodawcą w(...) Zakładach (...) we W., a zatem mieli możliwość dokonania wnikliwych i trafnych spostrzeżeń odnośnie rodzaju wykonywanych przez niego czynności.

Sąd uznał zeznania świadków za wiarygodne, gdyż były spójne ze sobą, danymi wynikającymi z akt osobowych wnioskodawcy, dokumentami znajdującymi się w aktach ZUS oraz zeznaniami wnioskodawcy.

Sąd obdarzył również wiarą w całości zeznania wnioskodawcy, gdyż były jasne, logiczne i spójne z zeznaniami świadków oraz okolicznościami wynikającymi z analizy wiarygodnego materiału dowodowego w postaci dokumentów.

Odwołanie wnioskodawcy K. S. jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2015 roku, poz. 748 ze zm.), mężczyznom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27. Emerytura taka przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Według § 3 cytowanego rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia. Natomiast § 4 ust. 1 rozporządzenia stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Jednocześnie, przepis art. 1 § 2 rozporządzenia stanowi, że właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych

i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B.

Bezspornym jest, że wnioskodawca nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, ukończył w dniu (...) roku 60 lat, na dzień 1 stycznia 1999 roku legitymował się, co najmniej 25-letnim stażem pracy. Spór w niniejszej sprawie dotyczył okoliczności, czy wnioskodawca spełnia przesłanki przyznania prawa do emerytury z art. 184 w zw. z art. 32 powołanej ustawy to jest czy wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku Nr 8, poz. 43 ze zm.) w wymiarze, co najmniej 15 lat i czy staż ten osiągnął na dzień 1 stycznia 1999 roku.

Zgodnie z poglądem Sądu Najwyższego, wyrażonym w wyroku z dnia 15 grudnia 1997 roku, II UK 417/97, OSNP 1998/21/638, nie korzysta z uprawnienia do emerytury przy niższym wieku emerytalnym pracownik, który nie udowodnił, że wykonywał pracę w szczególnych warunkach i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku. Zgodnie z ogólną zasadą wyrażoną w art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Samo twierdzenie strony nie jest dowodem, a twierdzenie dotyczące istotnej dla sprawy okoliczności (art. 227 k.p.c.) powinno być udowodnione przez stronę to twierdzenie zgłaszającą. Zatem na wnioskodawcy, jako stronie wywodzącej z tej okoliczności pozytywne dla siebie skutki prawne, spoczywał obowiązek wykazania szczególnego charakteru wykonywanej przez niego pracy.

W przeciwieństwie do postępowania przed organem rentowym, Sąd nie jest związany środkami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organami rentowymi. Zasadniczym celem tego postępowania jest bowiem rozstrzygnięcie sprawy po dostatecznym, wszechstronnym wyjaśnieniu jej okoliczności spornych. Ułatwia to art. 473 k.p.c., który stanowi, iż w postępowaniu przed sądem w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i przesłuchania stron. Powyższe oznacza, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe. Z kolei ustalenie przez Sąd w toku postępowania odwoławczego, że dana praca była wykonywana w szczególnych warunkach jest wystarczającą podstawą do uznania wykonywanej pracy za pracę tego rodzaju.

Opierając się na zgromadzonym materiale dowodowym Sąd Okręgowy uznał, że wnioskodawca w trakcie zatrudnienia w okresach od 1 czerwca 1973 roku do 25 października 1974 roku, od 19 października 1976 roku do 31 stycznia 1991 roku, od 1 lutego 1991 roku do 30 listopada 1992 roku, od 1 stycznia 1996 roku do 31 grudnia 1998 roku w (...) Zakładach (...) we W. – O. (potem(...) Zakłady (...) we W.) stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace na stanowisku garbarza oddziału mokrego i oddziału chemicznego, wskazane w wykazie A, dziale VII „W przemyśle lekkim”, w punkcie 11 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze to jest prace przy garbowaniu i wykańczaniu skór oraz wskazane w punkcie 11 to jest prace w magazynach skór surowych (garbarnie, skup).

Potwierdzeniem tego rodzaju pracy w warunkach szczególnych jest Dział VII, poz. 11, punkt 1 i 2 wykazu stanowiącego załącznik do Zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego Numer 7 z dnia 7 lipca 1987 roku w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego (Dz. U. MPChIL 1987, Nr 4), gdzie ujęto stanowiska „garbarza oddziału mokrego” i „garbarza oddziału garbunkowego” oraz poz. 10 punkt 2, gdzie ujęto prace „brakarza surowca”.

W konkluzji Sąd Okręgowy uznał, że przez okres 20 lat, 6 miesięcy i 15 dni wnioskodawca wykonywał prace w szczególnych warunkach.

Sąd Okręgowy, kierując się powyższymi wskazaniem, zmienił zaskarżoną decyzję ustalając wnioskodawcy prawo do emerytury od dnia (...) to jest od ukończenia 60 roku życia, w którym zostały spełnione wszystkie warunki do ustalenia prawa do emerytury, zgodnie z dyspozycją art. 100 ust. 1 cytowanej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Mając powyższe na względzie, na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku.